

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

V. De Confirmatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

reus ardens infanti datus, vt signum fidei. Nazianz. Aug. in Ps. 56. 4. Vestis candida: Dionys. Ambr. August. 5. Delibatio lactis, mellis, aut vini.

V. DE CONFIRMATIONE.

QVÆSTIO XXXVI.

An sit aliquod Sacramentum Confirmationis?

LVTHERVSL. de Capt. Babil. c. de Confirm. Negat esse verum Sacramentum; pro Ceremonia tamen recipi posse, qualis est aquæ &c. benedictio. ZWINGLIUS l. de vera & fal. rel. vult ritum fuisse examinandi pueros. Sic & Melanchthon. in Locis. Kemnitius p. 2. Exam. pag. 320. eum Ritum præscribit à sex partibus. 1. Paruulos, sub annos discretionis in Catechesi informandos, tum Episcopo esse offerendos, qui coram Ecclesia eos moneat, quid in Baptismo acceperint, & promiserint. 2. Recitent publicè suam Catechesin. 3. De præcipuis articulis interrogati respondeant. 4. Moneantur, vt in hac professione ostendat se dissentire ab aliis sectis. 5. Moneantur, vt in pacto Baptismi ac fidei perstent, & proficendo confirmentur. 6. Fiant publicæ preces pro talibus.

CALVINUS Inst. l. 4. c. 19. §. 4. Brentius in Confess. V. Virtenberg. eadem.

Lipsienses tamen & V. Virtenbergenses in conuentu Lipsiensi, anno 1548. receperunt VII. Sacramenta, & nominatim Confirmationem. At omnes ab ea sententia protinus descuerunt, reiectâ Confirmatione. Nimirum cum Nouatianis, Donatistis, V. Valdensibus, V. Vicleffo, &c. sæpius damnatis. Vide Geneal. p. 3. quæst. 10.

CALVINUS Inst. l. 4. c. 19. §. 5. Kemnitius

p. 2. Exam. pag. 276. postulant ostendi è Scripturis tria: Promissionem gratiæ, Signum sensibile & Mandatum: *Tunc sciemus Medius illis, vepate diuinitus institutis, reuerētē esse vrendū.*

AUTOR. Confirmatio verum est Sacramentum; 1. Teste S. Scriptura demonstrante requisita ista in meo Antichristo p. 3. q. 16. Nam Promissio gratiæ est Ioann. 14. 15. 16. Luc. ult. Signum, est Impositio manuum, ceu Medium, Act. 8. & 19. Mandatum, testatur tam secura & ordinaria Apostolorum praxis.

CALVINUS eam Impositionem manuum sic interpretatur. 1. Fuisse oblationem baptizatorum Deo factam. 2. Caluin. & Brentius: fuisse collationem gratiarum gratis datarum; vt dona linguarum, miraculorum, &c. 3. Caluinus & Kemnitius: Fuisse priuilegiū singulare, vt sic darent Spiritum Sanctum Ioh. Apostoli. 4. Kemnitius. Loc. Act. 8. & 19. nil facere pro nobis; vt qui, reiecta manu impositione, assumferimus Vnctionem.

DICO AD I. Solum dicit; non docet; non aliud mysterium subesse cogito; sed huiusmodi ceremoniam adhibitam interpretor, vt ipso gestu significarent, se Deo offerre eum, cui manus imponebāt. 2. Scriptura autem dicit, & docet, ad eam, imò per eam Impositionem continuò datum Spiritum Sanctum: Sicut, Tit. 3. *per lustrum regenerationis saluos nos fecit*: hoc autem non erat simplex oblatio, sed Mysterium conferens gratiā. 3. Offerre Deo baptizatum est cuiusuis baptizantis: at Imponere manus non est cuiusuis: Vnde Philippus, Act. 8. baptizat, & manus imponere nequit; itaque Petrus & Iohannes aduentabant Act. 19. Paulo iubente baptizantur XII. viri; at ipse baptizatis manus imponebat. 4. Baptizatio est ipsa oblatio Christiani Deo cōsecrati.

Mm 2 AD

AD II. Dona gratis data non dicuntur simpliciter Sp. Sanctus, qui habitat in accipiente ea. Nam Sap. 1. *Spiritus Sanctus effugiet fictum, nec habitabit in corpore subdito peccatis*: at gratis data dona, *Mat. 7.* etiam improbis inesse queunt. 2. Impositio manuum conferebat, quod Dominus promiserat, *Ioann. 14. 15. 16.* scilicet Spiritum Sanctum; non gratias gratis dandas, sed gratiam roborantem in fide. 3. Gratia promissa est communis omnibus; at dona gratuita sunt paucorum. 1. *Cor. 12. Nunquid omnes proph. &c.* 4. Dona gratuita non pertinent ad salutem aut fundamenta fidei; at *Hebr. 6.* Impositio manuum connumeratur cum baptismo, fide, poenitentia, &c. 5. Philippus multa miracula operabatur; attamen Petro & Ioanni opus erat descendere Ierosolymam in Samariam ad imponendum manus baptizatis. Quare hoc est Officii, non Doni gratuiti. 6. Umbra Petri, & Pauli dabat sanitates; at non Sp. Sanctum, ut instrumentum.

AD III. 1. *Mandatum* illud erat ad morbos pellendos, *Marc. vlt. Super agros manus imponent, & bene habebunt*: non ad Sp. Sanctum conferendum. Et, quia istud omnibus dicitur, *Signa eos, qui crediderint, haec sequentur*; non potest esse priuilegium solis datum Apostolis. Nam & Ananias, *Act. 9.* manus imponebat Paulo, sed sanatrices. 2. Promissio dandi Spiritus Sancti, ad manuum Impositionem Curatiuam, nusquam est facta: alioquin sequeretur ordinarius Sp. Sanctus: at ne vel semel cum sanatione datus legitur; licet Christus quos sanauit corpore, sanauit & animam: Quin & illa olim ordinaria sanatiua imposito manuum

esse desit ordinaria: Sicut illa ordinaria puniatio peccantium visibilis, ut in Anania, Elyma, incastuoso.

AD IV. Mentitur reiectam: bis enim geminatum vsurpat Episcopus.

Q V A E S T I O XXXVII.

An S. Patres docuerint Confirmationem esse Sacramentum?

LUTHERANVS Kemnitius *Part. 2. Examin. pag. 297.*

DICIT, 1. Multos citari autores pro Confirmatione apocryphos, & supposititios. 2. Autores probatos lequi de eo ut de Sacramento largè & improprie dicto, ut de ceremonia baptismali.

3. CALVINVS *Inst. l. 4. c. 19. §. 4.* negat eam Patres vela gnouisse. 1. *Veteres, dum proprie loqui volunt, nunquam plura duobus Sacramentis recensent. Si ab hominibus petendum esset nostra fidei praesidium, habemus arcem inexpugnabilem.* 2. *Nunquam veteribus agnita fuisse pro Sacramentis, quae isti Sacramenta euentuntur. De manuum Impositione loquuntur Veteres: sed an Sacramentum vocant?* 3. *Augustinus aperte asserit, in lib. 3. de Bapt. c. 16. nihil aliud esse, quam Orationem.* 4. *Ibid. Neg. hic mihi putida suis distinctionibus obganniant; Non ad Confirmationem illud Augustinum retulisse, sed ad Curatoriam, vel ad Reconciliatoriam, &c.* 5. *Simpliciter reiecit Patres, ut hallucinatos: cum Sacramenta de caelo esse debeant; non ab hominibus.*

AUTOR. Esse Sacramentum Confirmationem constanter asserunt S. Pontifices; Concilia Generalia & prouincialia: Patres Graeci ac Latini communiter, concorditer, apud *Bellarmin. libr. 2. de Confirm. c. 3. 4. 5.*

DICO AD I. Facit esse; at de aliquibus; an ergo de omnibus? Minimè gentium.

AD II. Falsum dicit falsificator Patrum.

erum. Nam Apostolorum actio, *Act. 8.* non fuit humana ceremonia adiuncta baptismo. Patet supra: Et Augustinus vocat *Chrisma Sacrosanctum Sacramentum*. Quæ alia mentiatur Kemnitiuſ, vide in meo *Antipap. Mendace part. 3. quæſt. 5.*

AD III. Mentitur. Patet in meo *Antichriſto par. 3 q. 7.* Et Augustinus ibi ſcribit de Confirmatione Reconciliatoria pœnitentium, non de Confirmatoria. Et hanc, vocat orationem; ſed non negat eſſe Sacramentum. Nam Impoſitio manuum ſemper fit cum oratione. Et rata ſemel, repeti nequit: at Reconciliatoria poteſt: de qua reconciliatione hæreticorum loquitur Augustinus. Nā reſipiſcentes hæretici ſolebant recipi cū vnctione Chriſmatis in Eccleſia Orientali; in qua Augustinus degebat: at ſine hac, in Occidentali.

AD IV. iam liquet.

AD V. At Confirmatio eſt de cœlo: tum quia à Chriſto inſtituta ſolo: tum quia S. Patrum teſtimonium eſt de cœlo, vt *Sanctum*.

QVÆSTIO XXXVIII.

Quæ ſit Materia Sacramenti Confirmationis?

LVHERANI, perindeque CALVINIANI totum S. Chrisma deſpuunt & irrident. Kemnitiuſ pag. 324. per deſpectum vocat Pinguedinem torrefactis calceis inungendis. Calviniſtæ in Galliis oceras eo perunxerunt. II. Oleum S. vocat Kemnitiuſ pag. 287. Chrisma excantatum. Cal. iuſ *Inſt. l. 4. c. 19. §. 8.* oleum diaboli mendacio pollutum. Vterque benedictionem olei vocat ſuperſtitioſam & magicam.

SVADENT iſtis. 1. Brentiuſ in *Conf. Wittenb. c. de Bapt.* Quia, Chrisma pertinet ad iudaicas ceremonias; à quibus reuocatur. Col. 2. *Si mortui eſtis cum Chriſto. ab elementis mundi huius; quid adhuc his detinemini?* 2. Quia, Dionyſ. Areop. ſubindicat vſu Chriſmatis ab athleticis vnctionibus eſſe deſumrum, & Moſaicis; atqui Deut. 12. *Cave, ne imiteris gentes; & requiras ceremonias earum.* 3. Quia, acta Conciliorum docent à Sylueſtro Chrisma inſtitutum. 4. Kemnitiuſ. Quia, *Act. 2. & 10.* datur Sp. S. ſine Chriſmate. Et, *Act. 8. & 19.* ſolum fit mentio Impoſitionis manuum, non Chriſmatis. 5. Quia, Tertull. *l. de Bapt.* dicit, ritum Chriſmatis petiſſe eſſe ex Veteri Teſtamento: Inſtitutum ab hominibus; ergo non à Chriſto.

AVTOR. I. Materia Confirmationis eſt Chrisma. 1. Quia, 2. Cor. 1. *Qui Confirmat nos Deus, & vnxit nos, & ſignauit, & dedit pignus Spiritus in cordibus noſtris.* Id quod Ambr. Anſel. Theodoretus &c. de Chriſmate exponunt. Et rectè: nam *Confirmat*, roborando: *Vnxit*, in materiam *Signauit*: in Characterem. *Dedit pignus* &c. in effectum. 2. Item, 1. Ioann. 2. *Et vos vnctionem quam accepit ab eo, maneat in vobis.* 3. Ita Conſenſus Patrum.

II. Oleum verò ſit, non ſimplex, ſed mixtum baltamo. 1. Ita S. Dionyſ. Areop. in *Eccleſ. Hierarch.* S. Clemens *l. 7. Conſt.* Fabianus Papa. Cypr. Greg. &c. 2. Fauetque figura, *Exod. 30.* de vnguento tabernaculi & ſacerdotum compoſito: quod Chriſmati conferunt Cyprian. & Petrus Damianus. 3. Ratic, *D. Th. 3. q. 27. a. 2.* Quia, materia Sacramenti ſignificare effectum eiſdem debet; qui eſt Cõfirmatio, in fide requirere Cordis puritatem & feruorem; ac oris Confessionem: Ceu Oleum eſt liquor

Mm 3. pu.

purus & ardendo lucens: balsamus odore fragrans. Quam congruentiâ Kemnitius inimicè sublannat.

III. Chrisma prius esse consecratum debet. 1. Quia sic Traditio ex Clemente l. 7. *Const.* ubi ab Apostolis id manasse ait. Ita & Fabianus Papa. &c. & Concilia, Nycænum, Laodicenum, Romanum. &c. antiquissima ac locis dissitissima. Sic & Patrum Consensus constans.

IV. Dandum verò est Chrisma ab Episcopo in fronte baptizati. Ita Patres, Concilia &c.

DICO AD I. Pariter nec aquâ in Baptismo foret utendum, nec pane in Cœna: Quæ erant in Veteri Testamento inania elementa; at in Nouo sunt gratiâ plena.

AD II. Mentitur: quia Chritmatistis doctrinam tribuit Apostolis: esseque similitudinem ait cum Iudaicis & athleticis vñtionibus.

AD III. At Syluester solum de Fronte vngenda præcepit.

AD IV. Datus ibi Spiritus Sanctus est ex priuilegio; non ex ministerio. At, *Actor. 8. 19.* Impositio manuum est inunctio; quia hæc fieri nequit absque illa. Quòd autem sub initia Spiritus Sanctus visibiliter apparebat super confirmationem, id fieri ad solam manuum impositionem potuit, ex priuilegio: Certior tamen sententia Patrum est, factum ex Sacramento; quòd semper vñ fuerint oleo. Vide *Bellarmin. libr. 2 de Confir. c. 9.*

AD V. Sermo est ibi de typo.

QVÆSTIO XXXIX.

Quæ Forma Confirmationis?

LUTHERANI, itemque CALVINIANI certatim nostram imperunt.

SVADENT istis. 1. Kemnitius Lutheranus, *part. 2. Examin. pagina 288.* Quia, hæc forma, *Signo te signo Crucis*, nec est in vetustioribus scriptoribus: nec eadem verbotim apud omnes.

2. CALVINVS Instit. libr. 4. c. 19. §. 5. *Consigno te signo Crucis. Pulchrè & venuste: sed ubi est Verbum Dei?*

3. Ibidem. *Quis eos in oleo salutem querere docuit? &c. Salutem, quæ in Christo est, abiurant, Christum abnegant, partem in regno Dei non habent. Oleum ventri, & venter oleo: utrumque Dominus destruet.*

AUTOR. Forma est: *Consigno te signo Crucis: & Confirmo te Chritmate salutis: in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Apud antiquos non verbis totidem, sed sensu ipso. hæc eadem habetur. Nam forma omnis consistit in sensu, non in numero syllabarum ac sono: alioquin græce &c. prolata forma eadem nil efficeret. Quod formam non plures veteres prodiderint scriptis, causa est; quod nec Baptismi formam expresserint communiter; ne ab infidelibus profanatio contingeret: Solum dicunt cum inuocatione S. Trinitatis baptizari. *Dionys. cap. vlt. Eccl. hier. negat fas esse literis mandare formam.*

DICO AD I. Iam liquet.

AD II. Sicut totum Dei Verbum est Traditum primitus; & postea scriptum, non totum tamen: ita & Forma Confirmationis est de Tradito Verbo; ceu & Baptismi. &c. Quin ipse Calvinus *Ibidem §. 51.* fatetur Ordinationem Ministrorum esse Sacramentum; nec vñquam tamen inueniet de eo, quod cum elemento faciat Sacramentum; vt ipse

ipse requirit de Confirmatione. Ad hæc in genere habemus formam, *Act. 8.* vbi dicuntur Apostoli orasse cum manus imponerent; allusitque ad *Preces Mysticas* Paulus *2. Cor. 1.*

AD III. Mentitur se ex Verbo Dei id dicere: *Non à me, sed à Domino audenter pronuncio: &c.* Nec in oleo sine Christo salutem quærimus. Sic tamen dicitur *oleum salutis*; sicut *4. Reg. 13. Sagitta salutis*; *Luc. 1. Scientia salutis. Actor. 15. Verbum salutis: &c.* Hocque magis, quòd ex opere operato sit salutis: Non ex natura elementi, vt & panis, & aqua; sed ex vsu Sacramenti.

Q V Æ S T I O X L.

Quis Confirmationis sit Minister?

L V THERANI, vt *Kemnitius part. 2. Examin. pag. 3. 4.* & CALVINUS, cum suis, post *Vicleffum, Institut. lib. 4. cap. 19. §. 10.* Confirmationem tum esse negant Sacramentum; tum, etsi foret, non ad solos id pertinere Episcopos perpendunt. Cum scilicet vix tenue discrimen agnoscant Episcopi ab Sacerdote.

SVADENT istis. 1. Calvinus ait, Quia error est Donatistarum, à Ministri dignitate pendere Sacramentum. 2. Quia, Presbyteri succedunt Apostolis. 3. Quia, *1. Tim. 4. Noli negligere gratiam, qua data est tibi per Impositionem manuum Presbyterii.* Sic & Ananias, *Actor. 9.* manus imposuit Paulo laicus. 4. Quia Gregorius Confirmare etiam Sacerdotibus concessit. 5. Kemnitius: Quia Hieronymus ait, quod solis id Episcopis tribuatur fieri ob honorem Sacerdotii: non ob legis necessitatem.

A V T O R. Solus Episcopus Minister est Ordinarius Confirmationis: At etiã

ex dispensatione Sacerdos Confirmare potest. 1. Sic Scriptura: *Act. 8.* Petrus & Ioannes mittuntur vt Confirment à Philippo baptizatos in Samaria. *Act. 19.* Paulus imponit manus baptizatis per alios. 2. Sic Traditio Ecclesiæ constans, & vniuersalis praxis habet.

D I C O A D I. Pendent à dignitate Ecclesiastica; non à Morali; vt Donatistæ volebant.

A D II. In aliquibus, non in omnibus: Nam in Cœna sunt creati Sacerdotes, per *Hoc facite*: at post resurrectionem, Episcopi, per hoc: *Ioann. 20. Ecce Ego mitto vos.*

A D III. Ibi agitur de Ordinatione, non de Confirmatione. Et hoc, *Presbyterii*, exponit Chrysostomus *Chorum Episcoporum*: Nam plures Ordinant; at vnus Confirmat. Ananię impositio manuum fuit Curatoria cœci, non Confirmatoria; vt ante Baptismum facta.

A D IV. Licet, Extraordinaria potestate; idque potest Sacerdos ex potestate Ordinis, vt & Episcopus; nō Iurisdictionis. Nam Character est signū pacti, in Sacerdote. Cōditionati; in Episcopo, Absoluti; Vnde is est Episcopus inchoatus; hic, perfectus. Nec n. Character est physicū quid; sed spiritale signū à Deo inditum. Hinc & Scriptura nouit differentiã Presbyterii, & Episcopi: *1. Tim. 6. Aduersus Presbyterum, simplicem, accusationem noli accipere, tu Episcopus, nisi sub duobus aut tribus testibus.*

A D V. Imò contrarium etiam probat S. Hieronymus ex *Act. 8.* Neque tamen negat, fieri nunquam posse extraordinariè; Nam ita lex seu necessitas de natura rei permittit; at vetat de ordinaria Domini voluntate. Quæ-

Ceremonia Confirmationis qua, quaerens sint proba?

Verane sit Præsentia Christi in Eucharistia?

LVTHERANVS Kemnitius *par. 2. Exam. pag. 283.* CALVINVS *Inst. l. 4. c. 19 §. 10.* halitum Episcopi super ampullam Chriftis vocant fœtidam inquinacionem. 2. Iidẽ cum Heshusio illud accinium Chori ad sacratum Chrifta, *Aue sanctum Chrifta*, vocant idololatriam. 3. Cætera Kemnitius *pag. 323.* tragicè exagitat; quòd hisce dediti mittamus examen puerorum, fidei professiõnem, & adhortationem.

AVTOR. Ceremoniæ Chriftales sunt Apostolicæ: teste *Isidoro, Alcinio, &c.* 1. Benedictio olei & balsami, *1. Tim. 4.* per Verbum Dei & orationem sanctificatur. 2. Signum Crucis consecrat omnia, teste *Chryl. hom. 55. in Matt. Aug. tract. 118. in Ioann.* 3. Anhelatio super ampullam habet exemplũ Chrifti, *Ioan. 20.* Apostolos insufflantis. Nec magica esse potest: vt quæ significet Sp. Sanctum, & à Deo petat benedictionem. 4. Salutatio est rei sacræ honoratio; vt mulieribus Dominus, *Matth. vlt. dixit: Aue, &c.* neque eo ipsas adorauit. S. Andreas paratum sibi crucis patibulum salutauit, &c. 5. In Confirmatione est Patrinus, Preces Episcopi; Pax, & Ictus manu placidã, Obligatio frontis inunctæ; Per hebdomadam non lauetur caput: tempus Paschale aut Pentecostes, Ieiuniũ Confirmantis. Hæc per antiquos habent testes Scriptores, mysticasque significaciones.

IV. DE EVCHARISTIAE VERITATE.

LVTHERVS demum oppugnator fuit Sacramentaliorum; at Pater eorum pius, dum semina iecit erroris. 1. Nam *epist. ad Argentinenses* ait, se valdè in hoc propentum, quod in Eucharistia sint mera signa; conatumque id asserere. at obiectis Scripturis nequius se respondere. 2. *In Captiuit. Babil. c. de Bapt. asserit*, Sacramenta esse nuda Signa. 3. *Ibidem* negat cap. 6. Ioannis ad Eucharistiam pertinere. 4. *Ibidem* ait, *Hic panis est corpus meum*; scilicet aut Tropice, aut Absurde: Hinc Tropice nati. 5. *Lib. de Euch. ad Wald.* negat esse Adorandam; dubitat, an Diuinitas & Anima Chrifti sit in Eucharistia.

Hisce inductus, anno 1525. *Carolstadius* Lutheranus primus apertè negat Præsentia Chrifti in Cœna; teste *Cochlæo* in actis Lutheri: *Zwinglius* eodem anno 1525. *lib. de vera & fal. rel.* suam retractat sententiam, de Præsentia Chrifti cum pane: asseritque illam de mero signo, absentiaque Rei signatæ. Et hanc ait se multò antè agnouisse; ait, vt prudentem seruum tempori seruisse. *Oecolampadius* accessit *Zwinglio*; mox horum discipuli plures: vt *Bullingerus* *Zwinglii* successor *Tiguris*, *Ber. Ochinus*, *Petr. Martyr. &c.*

CALVINVS ANNO 1536. idem vulgauit editis Institutionibus ad Regem Gallia Franciscum; in auctioribus anno 1539. in auctissimis anno 1559. Anno 1540. reprehendit sententiam Lutheri & *Zwinglii*; cum ab hoc solum verbis differret: Vnde anno 1549. edidit librum de Consensu suo cum *Tigurinis*. Mox hunc secuti sunt cæteri.

CALVINVS autem studio obscurauit sententiam suã, asserens ista:

I. *In Consensu cum Tig. & Beza in Summa de re Sacram. q. 6.* Symbola tantum esse in terra: Corpus Chrifti solum in cœli determinato loco, & alibi nusquam.

II. Absentem Chriftum tamen ita signo coniunctum esse, vt, in *Matth. 26. Substantiã Corporis Chrifti pascatur anima nostra. Quòd, Inst. l. 4. c. 17. §. 5. Sicut non aspectus, sed esus panis*